

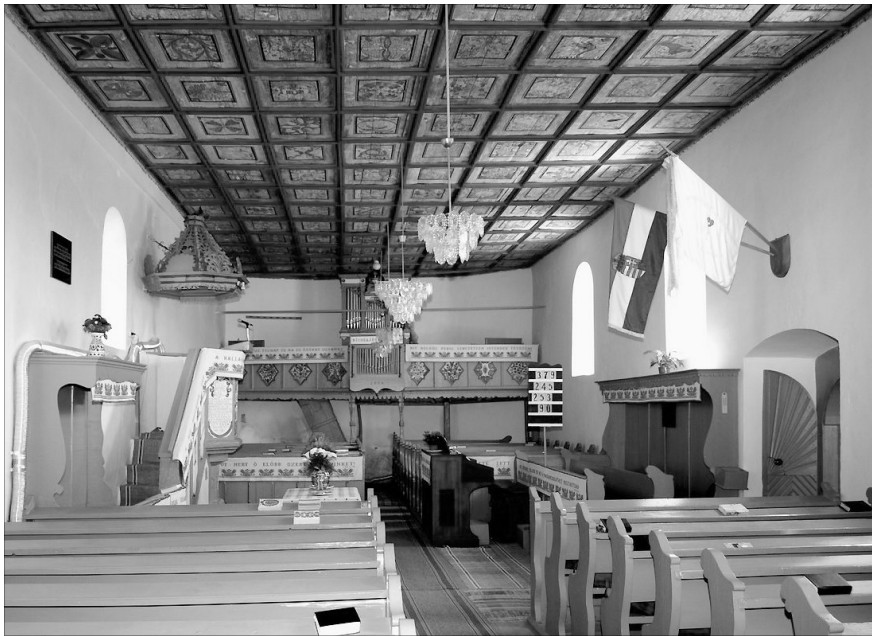

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA • 2013. ÁPRILIS XXIV. ÉVFOLYAM 8. SZÁM

ADY TITOKZATOS TEMPLOMA ÉS A NAGY CETHAL

Lompért – Ady „másik hazája”

„A híres kazettás mennyezetű templomba gyakran betért az ifjú Ady”

Szilágylompért nevét Pap Gábor művészettörténész egyik magyarságismereti előadásán hallottam először, valamikor a nyolcvanas évek elején. Ő hívta fel figyelmünket a partiumi település gyönyörű kazettás mennyezetű templomára. Irodalmi tanulmányaimból is ismerősen csengett a név – itt éltek Ady Endre apai nagyszülei.

Partiumi-erdélyi utazásaim során – pedig az elmúlt fél évszázadban jártam-keltem ott eleget! – egyszer sem sikerült felkeresnem, mert vagy nem találtam meg a hazai térképeken, vagy a román nevére (Lompirt) nem figyeltem fel.

Két évvel ezelőtt igazított végre útba Nagykárolyból Zilahra menet a Wesselényi Református Kollégium fiatal vallásánára, s ezen örvendezve, mindjárt le is tértünk a főútról, Sarmaság után rögtön jobbra, hogy néhány perc múlva már a parókia ajtaján kopogtassunk: Áldás, békesség! – Békesség Istentől! – jött a benti válasz. Szőnyi Levente

nagytszeteletű úr (azóta már esperes) derekasan állta a kérdézaport, melyet hirtelen rázúdítottam. Máskor is jártam már ott azóta, megkapva tőle a templom kulcsát, hogy korlátlan ideig s kedvemre gyönyörködhessek kultúránk e gyönyörű ékszerdobozában. Mint alább majd kiderül, nem véletlenül kedvelte Bandi úrfi éppen e templomot! Ha meglátogatta a szemközti Ady-portát – az oral history (elbeszélte történelem. A szemtanúkra épülő történetírás. – *A szerk.*) szerint –, gyakran tért be ide is, s órákra bezárkózva hangosan énekelt, vagy perlekedett az Úrral. Ottjártam után több verse került új megvilágításba, talán legjobban A nagy cethalhoz című, mert azt addig egyáltalán nem értettem.

Magáról a faluról, meg tiszteletes úr áldásos tevékenységéről is illene szólnom, talán majd máskor, ez alkalommal a templomot szeretném bemutatni. A híres kazettás mennyezetű templomba gyakran betért az ifjú Ady. Lompértot 1321-től említik az irások. Első önálló temploma a XV. század második

OZSVÁTH SÁNDOR

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

Tájékozódás iránytű nélkül

Sokan mondták már, hogy az élet egy nagy kirándulás, csak nem mindegy, hogy az ember melyik úton járja be. Tény, ez a kirándulás sikerülhet jól is, de nagyon rosszul is; lehet benne csodálatos panoráma, de mély szakadék is. Egy azért biztos: ha ismeretlen tájat akar bárki is bebarangolni, jobb, ha előbb tájékozódik, vagy segítséget kér olyan-tól, aki már járt az adott útvonalon.

Ha ezt hitéletre fordítanám le, akkor kristályosodik, hogy az életünkben nagyon sok akadállyal szembesülhetünk, de ha kellőképpen tudjuk kezelni azokat, akkor sikeresen leküzdjük a félelmet, végül pedig diadalmas-kodunk a gátak fölött. Ehhez nyújt segítséget számunkra az a „térkép”, amely nem rajzban, de írásban kalauzol minket a biztos cél felé. Van, aki már kívülről ismeri ezt a térképet, de mégis eltéved a „terepen”, van, aki csak egyszer látta, de valamire mégis emlékszik belőle, s van olyan, akinek megmutatták, megtanították a jó útvonalat, vagy hogy mit kell kiolvasni belőle, de mégsem értette meg, és továbbra is használhatatlannak tartja.

Reformátusként büszke vagyok arra, hogy 450 évvel ezelőtt Ursinus és Olevianus Heidelbergben megalkotta azt a „térképet”, melynek alapja a Biblia, ám célja, hogy „minden korú és állapotú református hívő tisztán és igazán megismerje a keresztyén vallást, és amely a más vallásúakkal szemben hitvallási irat gyanánt is szolgáljon”. III. Frigyes pfalzi választófejedelem az elkészült művet a zsinati jóváhagyás után 1563. január 19-én kelt előszavával ellátva és saját címerével díszítve közrebocsátotta. Csakhamar eljuttatták Európa több országába, majd alig egy év múlva már a magyar protestánsok körébe is bekerült. 1577-es első magyarra fordítása óta eltelt idő igazolja: ma már református hitünk egyik fő sarokpontja, mely szorosan kapcsolódik a világ nagy és sokszínű református közösségeihez. Dr. Békefy Lajos összegzése alapján: „A Káté szövegét ma ötvennél is több nyelven lehet olvasni, például héberül, vietnámiul, örményül, burmaiul, frízül, hindiül, koreaiul, törökül és üzbégül is. Káté-történeti érdekesség, hogy a holland testvérek roppant szellemi aktivitással fogadták be és terjesztették. Leleményességüket dicséri, hogy 1685-ben Amszterdamban kiadták verses feldolgozását, a »rímbeszedett Kátét«, ugyanott 1694-ben

ORBÁN LEVENTE

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

A Lélek csendje /2. Máthé László emlékezete /4. A gyülekezet jövőképe /6.

A Lélek csendje

„Azokban a napokban pedig, mivel nőtt a tanítványok száma, zúgolódás támadt a görögül beszélő zsidók között a héberek ellen, hogy mellőzik a közülük való özvegyasszonyokat a mindennapi szolgálásban.” (ApCsel 6,1)

Ez a vers leírja az első konfliktust, az első nézeteltérést, ami a keresztyének között megtörtént. Jeruzsálemben, a pünkösti történet után, Jézus tizenkét tanítványa igehirdető szolgálatainak nyomán, létszámban egyre növekedett a gyülekezet. A gyülekezetben eggyaránt voltak zsidókból lett keresztyének és pogányokból, görögökből lett keresztyének. A gyülekezetben általában az özvegyen maradt asszonyok alamizsnát osztottak, a szeretetvendégségeken felszolgáltak, az asztalok körül forgolódtak. A görögül beszélők, a pogányokból lett keresztyének egy idő után azt tapasztalták, hogy a héberek mellőzik őket, nem kérik fel őket diakóniai szolgálatra, valószínű származásuk és letelepedett mivoltuk miatt, valószínű a zsidók éreztették velük, „az idegenekkel”, hogy ők vannak itthon, ők az ide születettek, ők az előbbrevalók. A görögül beszélők úgy érezték, hogy fajilag és származásilag vannak megkülönböztetve, lenézve, mellőzve.

Ahol nem a Krisztus szerinti jó rend érvényesül, ott a Sátán, a Kísértő szétzilálásra, szétszakításra, ellenségeskedésre és közömbösségre vezető rendje érvényesül, és ott előbb-utóbb zúgolódás, panaszkodás lesz, szinte természetes, hogy az igazság, a testvéri szeretet mellőzése miatt nézeteltérés, összekülönbözés, konfliktus alakul ki.

Ha te Krisztusban nem mellőzöd a származásuk és fajuk szerinti másokat, idegeneket, jogosan várd el azt a melletted élőtől, a keresztyénektől, hogy tiszteljnek téged, amint vagy, aki vagy néped és származásod szerint. Jogosan panaszkodhatsz, ha fajod és származásod miatt, nemzetiséged miatt, nemzeti másságod miatt mellőznek, taszítanak el, aláznak meg, néznek senkinek.

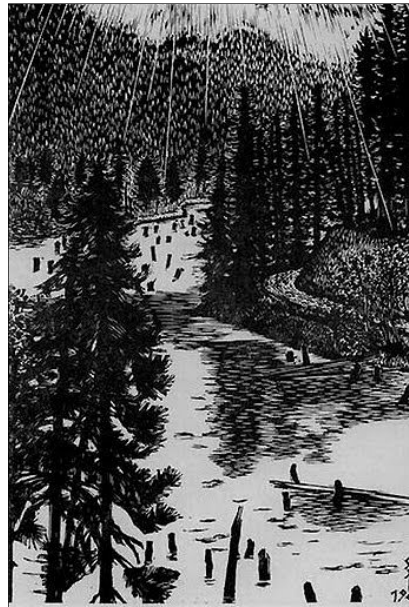
A krisztusi lelkület nem túri és nem túrheta a sätáni, kísértő, fajt és származást megkülönböztető és kizárólagosságukat hangsúlyozó magatartást. Kettős mérce nem érvényesülhet Krisztus gyülekezetében.

„Ekkor összehívta a tizenkettő a tanítványok egész gyülekezetét...” (ApCsel 6,2a)

A panaszosok és a bepanaszoltak közötti feszültség, ellentét nem szolgálja a gyülekezet építését, békességét, jó hírnevét. Az apostolok is tudták, hogy az ő felelőségük bölcsen, igazságosan a testvéri szeretet útjára visszaterelni a tévelygő, megkísértett bárányokat, a jó, szép és ékes rendet visszaállítani.

Az apostolok összehívták a gyülekezet tagjait, hogy velük együtt beszéljék meg a nézeteltérést, együtt orvosolják a problémát, hogy mindenki, egyen-egyenként, Krisztus mértéke alatt tegyen meg mindent, hogy szeretetével, tehetségével, szolgálataival a gyülekezet javát, jó rendjét, a testvériséget munkálja.

Az apostolok a gyülekezet „lelki betegségére” „gyógyszert”, „jó receptet” ajánlottak, ám a gyülekezet részéről is kellett közös együttműködés, a „betegek” beleegyezése és engedelmsége is, mind a görögül, mind a héberül beszélő zúgolódók jóakarata és

Gy. Szabó Béla alkotása

igyekezete kell a „gyógyuláshoz”, a jó rend érvényesítéséhez, visszaállításához.

A jó rend fenntartásához és visszaállításához mindenkinek hozzá kell járulnia, mind a sértettek, mind a sértők tisztelniük kell a Krisztus szerinti jó rendet.

„Tetszett ez a beszéd az egész gyülekezetnek és kiválasztották Istvánt, aki hittel és Szentlélekkel teljes férfi volt...” (ApCsel 6,5)

A keresztyén gyülekezetek első diakónusainak kiválasztására utal ez az igevers. Az apostolok ki akartak zárni az asztal körüli szolgálattól mindenféle nézeteltérésekhez, konfliktusokhoz vezető okot, ezért megszervezték az asztalok körüli szolgálattól, az alamizsnaosztást, egyszóval a diakóniát. Azt tanácsolták a gyülekezetnek, hogy válasszanak ki maguk közül hét férfit, diakónust, akik hitben járnak, akiket Isten Lelke vezérel, akik vállalják a szeretetből való szolgálattól. Feladatuk az, hogy ala-

mizsnát osztanak, adományokat gyűjtenek, az asztaloknál felszolgálnak.

Az apostolok a diakónusok megválasztásával az igehirdető szolgálattól, az apostoli feladatokat tehermentesítették és azzal, hogy az asztalok köré diakónusokat állítottak munkába, a gyülekezet hitvalló tagjait bevonták az Ige szolgálataiba. A jeruzsálemi gyülekezetben kialakult egy jó rend, melyben tisztázódott, hogy az apostolok igehirdetésükkel, imádkozásukkal szolgálják az Igét, a diakónusok pedig diakóniát végezve szolgálják az Igét. Ma is ott hatékony az Ige szolgálata, ahol a gyülekezet által megválasztott diakónusok elvégzik és megszervezik a szeretetszolgálatot.

István diakónus mindhalálig hű volt Krisztushoz, vértanúként halt meg, mert diakónusként, legapróbb tetteiben is hittel, a Szentlélek erejét megmutató és továbbító lélekkel szolgált. István nehéz, de igaz szolgálata adjon erőt a hűséghez, a kitartáshoz legnehezebb perceinkben, hitünk miatti szenvedéseinkben.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

SZÁMADÓ ERNŐ

Tilinkószót hallok

*Bégetnek az újszülött bárányok,
Korán leszáll, fázik még nap,
Hosszúhajú tűz lobog az aljban,
Körüllötte bundák alszanak,
Bundák alól pásztorok ébrednek,
Ha kifeszlik bimbós napkelet,
Terelik a göndörszörű nyáját,
Mint a szél a báránylejéget.*

*Szépen szól a tavaszi tilinkó,
Táncolnak a szőke barikák,
A csillogó sás között a vízben
Kinyílt a gólyahírvirág.
Dalolgat a láprigó a nádon,
Gólya száll a kék vizek felett,
Harkály kopog a fák mohos törzsén:
– Ébredjétek! Itt a kikelet...!*

*Rügy csőről az illatos sugárba,
Minden nedves, minden csupa fény,
Minden éled, dalol, kiviirágzik
Az anyaföld áldott tengerén,
Úgy szerette Isten a világot,
Hogy lelkét lehelt bele,
Fű, fa, virág, bárány, kismadarca,
Minden élet az Ő élete.*

*Szerelemben, búban, vigasságban,
Mindenhol az Isten van velem,
Rajta kívül sehol sincsen élet,
Az élete az én életem,
Virág vagyok, égigérő fáján
Halvány szirmú, félszeg, reszketeg
S ha lehullok a nagy Végtelenbe,
Akkor is az ölébe esek...*

Nehezen találjuk a nagyváradi Gutenberg utcai romatelepet. Úgy vállalkoztunk az útra, hogy előzetesen egyikünk sem járt még ott. A hírekben, újságokban olvastunk ugyan ezt-azt, de az életszagú valóság látványa, színe és szaga szinte sokkol.

A Sebes-Körös partjára jutva fordulunk vissza; nincs tovább, meg kell fordulni. Néhány utcát még végigjárunk, hiszen semmi sem sejteti, hogy nem messze a nyomor felmérhetetlen. Akad, aki eligazít, így hamarosan megérkezünk. Hirtelen elénk tárul a lelakott tömbházakból és nyomorúságos viskókból álló romatelep. Szemét és törmelék minden mennyiségben. Lézengő felnőttek álldogálnak a közelben, és némán méregetnek. Várják, kihez és miért jöttünk. A gyermekek játszanak, kergetőznek tovább. A kóbor kutyákat sem zavarjuk, tovább szaglászunk a szinte egyenletesen szétterülő szeméthalomban.

Idősebb férfi jön elénk. Azt mondja, ő intézi a helyi romák dolgait. Amolyan vajdafélének nézzük. Készségesen ajánlkozik, hogy segít elosztani a magunkkal hozott több doboz használt ruhát. Percek alatt jó húszan veszik körül az autót, alig győzzük kipakolni a kocsit. Kellően felpakoltunk, mindenkinek jut bőven. Beszédbe elegyedünk. Gyermekek, édesanyák és fiatalemberek vesznek körül. Úgy tűnik, az idősebb generációból kevesebben vannak. A gettók népe rövidéletű.

Pityu tizenkétgyermekes családról beszél. Segíteni kéne őket. Bólogatunk, s gondolkodunk, mit is tehetnénk. Hiszen úgy tűnik, mintha a tenger kimerésére vállalkoznánk.

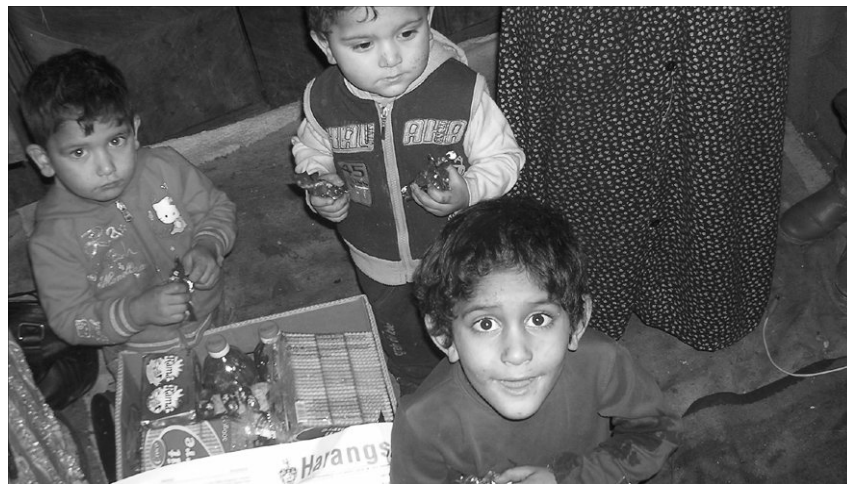
Terepnézőben

Másfél hét sem telik el, ismét jövünk. Ezúttal terepnézőbe. Az első barakkban, ha nem is tizenkét-, de ötgyermekes család nyomorát tárja elénk Pityu. Igaz, itt a számoknak nincs jelentőségük. Alacsony az ajtófejfá, kényszerűen meghajlunk a Budai család szegénysége előtt. A velük élő nagybácsi és az őtől három gyermek fogad a garázs méretű otthonban. Legszívesebben idézőjelbe foglalnám, de végtére ez is csak otthon. Az ő otthonuk.

Meleg van, valami kicsi kályha ontja a meleget. Lázár nagybácsi meséli, hogy bontásból származó gerendadarabok égnek. Elhagyott épületet szedtek darabjaira, onnan a fa. A viskó egyharmadát a kályha és amolyan konyhasarak uralja, a már említett farakás társaságában. A maradék kétharmadon egy ócska kanapé és kétszemélyes ágy osztozik. Lázár a „konyhában” alszik, valami felismerhetetlen eredetű lomokon, a többiek heten pedig „mindenütt másutt”. Mutatják az ebédet is. Ott rotyog a kályhán. Makaróni és hús. Mindkettő guberálás eredménye. Január másodikát írunk, az ünnepek során eltelt emberek után ilyenkor bővebben akad maradék a kukákban. A család hiányzó része most is a szeméttárolók

„MI IS MAGYAR VALLÁSÚAK VAGYUNK!”

Gettók népe

Ellentétek világa. Őszinte gyermekszemek a váradi Gutenberg utca egyik putrijában. (Fotó: Szolár Éva)

tartalmában keresi a napi betevőt. Lázár az ebédre ügyel, a tízéves, de még mindig csak az első osztály padját koptató, értelmes tekintetű Bettike pedig a két kisebbre ügyel. A hiányos öltözetű Ruben és Norbi hamar a barátságába fogad. Közvetlenek, játékosak. Ugyanolyanok, mint bármely más gyermek, csak éppen a ruha hiánya és a szutyok bősége szembeötlő.

Következő látogatásunk alkalmával, amikor az édesanyját is otthon találjuk, a hűtőszekrényen Bibliára leszek figyelmes. „A férjem hívő” – közli (neoprotestánst ért alatta – megj.: a szerző). Belelapozok, lát-szik, hogy gyakorta olvassák. S jegyzetfüzet híján néhány telefonszám is ott szerepel ákombákom számokkal, a megtartó Ige társaságában.

Egyik nyomorból a másikba mártóznak

Az első helyről összeszoruló szívvel távozzunk, s gondolkodunk, mivel is tudnánk segíteni. A következő helyen is elmondjuk, ahol ismét ötgyermekes család fogad, hogy nem állami és nem is bűvös holland segéllyel térünk majd vissza, hanem a bibliai özvegyasszony két fillérjével. S így is van. Nem indítunk gyűjtést, csak bejelentjük a nagyváradi-ócsi református gyülekezet bibliárai alkalmán, hogy hol jártunk és valami ehető segítséggel szeretnénk még visszatérni. S íme, a következő napokban ki-ki ad a maga szegénységéből, a maga szeretetével. Lám, a bonhoefferi igazság érvényesül az adakozók szívében: az embereket ne „annak alapján ítéljük meg, amit tesznek vagy, amit elmulasztanak megtenni, hanem annak alapján, amit elszívnek”. Hálá-sak vagyunk, hogy adhatunk, hogy van mi-ből adnunk, hogy irgalmasságot cseleked-

hetünk. Csendben, minden felhajtás nélkül három nagy kartondoboz telik meg alap-élelmiszerekkel. Lám, nem csak a rossz, de a jó hír is gyorsan terjed. Lélektől lélekig.

„Mi is magyar vallásúak vagyunk!” – jön a válasz, amikor a felekezeti hovatartozást firtatjuk a második helyen. A romatelep lakossága magyarul beszél. Sokan közülük a neoprotestáns kisegyházaknál keresik a lelki – és testi – táplálékot.

Ami feltűnő, sehol nem tudunk a reménybeli segéllyel sem túl sok örömet ébreszteni. Értsük jól: a gettók népének ez csak a túléléshez elegendő, az élethelyzetük ugyanaz marad. Ezért már-már fásult arccal fogadják hat nap múlva, a megígért időben, a tartós élelmiszereket tartalmazó csomagot. A szegénység, a minden nap és minden órában megélt nyomorúság kiöli a valami jobban bízó reménységet az emberi lelkekből. A gyermekek is megilletődötten néznek fel reánk. Nem is közelítenek a „ház” közepére letett csomag felé. Ki tudja, hányan vállalkoztak már rá az ő kicsiny életükben, hogy cseppenként kimérik a tengert... Noszogatjuk őket, vegyenek bátran a szaloncukorból. Rögtön feltűnik, ezek a gyermekek nem tudnak csokit enni. A nagyocská Bettike is darabokban majszolja a szaloncukrot, nehogy túl hamar elfogyjon...

Pityu egy mozgásképtelen fiatalemberhez is bevisz. Egyik nyomorból a másikba mártóznak. Már-már szegyenkezve hallgatjuk és szemléljük azt a felfoghatatlan szegénységet, amiről eddig nekünk fogalmunk sem volt. Lám, amikor úgy érezzük, sajnálatra méltó az életünk, amikor előnt az önsajnálat, érdemes egy röpke látogatást tennünk a Gutenberg utcában, legalább gondolatban, hogy megtanuljunk hálát adni, mindazért, amink van.

„**AMA NEMES HARCOT MEGHARCOLTAM**”

Máthé László emlékezete

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végeztetre eltétetett nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bírő; nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését.” (2Tim 4,7-8)

Megrendült szívvel állok Máthé László nyugalmazott lelkésztársam, volt várasfenesi lelkész koporsója mellett, hogy a Fekete-Körös-völgyi lelkészek és gyülekezetek nevében búcsút vegyek tőle.

Olyan hihetetlen, ami történt: mintha egy óriási sziklatömb zuhant volna reánk, ott vergődünk alatta, és nem tudunk magunkhoz térni a kábulatból. Hiszen jó egy hónappal ezelőtt, január 26-án nálunk szolgált a belényesújlaki gyülekezetben, a 90. zsoltár jól ismert versével: „Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk”; most pedig az ősi zsoltárt énekeltek koporsójánál: „Te benned bízunk eleitől fogva”.

Röviden ismertetem földi pályafutását. 1936. november 9-én, szülei első gyermekeként született a Szilágy megyei Ördögkúton, ahol az édesapja lelkipásztorként szolgált. Többszöri költözés során Krasznacégenyrről Szilágyborzásra, majd Kémerre kerül a család. Itt végezte elemi iskoláit, majd Szilágyosmlyón és a zilahi Wesselényi kollégiumban érettségizett.

A szülői házban nyert igei hatások, a szolgálat szeretete a teológiára irányították. 1958-ban fejezi be Kolozsváron végzett teológiai tanulmányait. Ezt követően két évre esperesi segédlelkésznek nevezik ki Szilágynagyfaluba. Hamarosan Érkörösre kerül, ahol négy évig szolgált. 1961-ben házasságot kötött Buzguca Judittal. Isten házasságukat két leánygyermekkel áldotta meg.

1964-ben a Bihar megyei Várasfenes gyülekezete választja meg lelkipásztornának, ahol nyugdíjazásáig, 2002-ig, 38 éven át pásztorolta hűséggel Istennek református nyáját.

„A nyugdíjas legátus”

A nyugdíjas éveket is tevékenyen töltötte. Nem hiába mondta: „én vagyok a nyugdíjas legátus”. Mindenkor kész volt besegíteni a gyülekezeti munkába és prédikálni, ahova csak hívták: Vaskóhszikkástól Belényesújlakig, Magyarremetétől Kisnyégerfalváig, Belényessonkolyostól és Jánosfalvától a magyarországi Váncsodig.

Őt ez élte – a szószer. Ott érezte igazán otthon magát. Örökké emlékezni fognak híveink és mi, lelkészek is prédikációira, előadásaira, az ifjaknak tartott, sok történettel, humorral ízesen előadott szolgálataira.

Küzdő ember volt, akit teherhordozásra, nemes harcra szánt az Örökkévaló. (Fotó: Vetési László)

A felolvasott Ige nagyon talál rá. Pál apostol önvallomása egy harcos élet kemény vonásokkal megrajzolt portréja, és egyben annak a reménység aranyába foglalt kerete is. Máthé László küzdő ember volt, Jézus Krisztus jó vitéze, akit teherhordozásra, nemes harcra szánt az Örökkévaló. 2009 tavaszától, négy éven keresztül küzdött a gyógyíthatatlan betegséggel, mindvégig lábán hordozta, nem adta meg magát a kórnak.

Egész élete egyetlen, nagy, nemes harc volt. Ezt láttam, mint szomszéd gyermek, ifjú. Ő volt az, aki Isten felé irányította lépéseimet, ő volt, aki felkészített és megfogva kezemet, mint jó édesapa felvitt a kolozsvári teológiára. És milyen boldog volt azért, hogy négy lelkipásztort nevelt és adott református egyházunknak, és annak is, hogy még 27 évet együtt szolgálhattunk a Belényesi-medencében.

A harcot diktáló erős szív megállt, a kéz lehanyatlott, az Isten beszédét hirdető ajak egy halk ámennel lezárult. De holtában is üzeni nekünk: „ama nemes harcot megharcoltam”.

Máthé László ezt a nemes harcot, mint magyar református keresztyén lelkipásztor harcolta meg. Amikor erről szólok, nem őt dicsóítem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztust, aki az ő erőtlen szolgálát győzelemre segíti. Áldassék érte szent neve. Nemesen

harcolt, mint ember, nemesen harcolt, mint református ember, és harcolta a nemes harcot, mint keresztyén ember!

Máthé László példája annak a lelkésztipusnak, akiről az apostoli levél azt mondja: „Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik az Isten Igéjét hirdették néktek. Figyeljétek életük végére és kövessétek hitüket”.

Az elmúlásra készülő ember

Utolsó személyes találkozásunk az imahéten volt. Akkor nem gondoltuk, hogy ez lesz földi életünkben utolsó beszélgetésünk. Arra a kérdésemre: „hogyan van?”, azt mondta, hogy testi erői fogytán vannak. Én azt válaszoltam, hogy bizonyos kor elérése után úgy vagyunk ezzel, mint ahogy a Prédikátor könyvében olvassuk: elérkeznek azok az esztendőök, amelyekről azt mondod, nem szeretem őket, mert reszketnek a ház őrzői: a kezek, támolyognak az erős férfiak: a lábak, megállnak az örlőlányok: a fogak, mert kevesen vannak. Elhomályosulnak az ablakon kinézők: a szemek, bezárulnak az utcára nyíló ajtók: a fülek, a meggyengült hallás következtében elcsendesül a malom zúgása, felébredünk a madárszóra, mert az idősebb ember már nem tudja egyfolytában átaludni az éjszakát, elhalkul minden énekeszó, mert az ember nehezen hall, még egy kis emelkedőtől is fél az ember, és ijedezik az úton, mert gyenge és fél az eleséstől. A mandulafa kivirágzik: megfehéredik a haj, a sáska, az ifjúkorában ugrándozó ember, elérve az öregkort nehezen vonszolja magát, és mit sem ér a fűszer, a gyógyszer, mert az ember elmegy örök otthonába, és utána már csak siratói járnak az utcán. Ahogy elszakad az ezüst zsinór, mely régen a lámpaolajat tartalmazó arany poharat tartotta, ahogyan eltörik a korszó a kútnál, és az elromlott kerék belezuhan a kútba, úgy szakad meg az emberi élet fonala. A földből teremtett ember visszatér a porba, olyan lesz, mint amilyen volt, a lélek pedig visszatér Istenéhez, aki adta azt (Préd 12,3-9).

Ezeket hallgatva, az elmúlásra készülő ember szavával mondta: – Tudod, milyen szép leírása ez az emberi élet végének! Erre soha nem figyeltem fel ennyire!

Lelkipásztori szolgálatomra az ő szívből jövő áldásaival is indulhattam el. Én elindultam az övével, s íme, ő megérkezett az enyémmel. Most, amikor elvégeztem az áldásmondó szolgálatot, most érzem igazán, mennyire adósa maradtam, maradtunk.

Emlékét hálás szeretettel és kegyelettel megőrizzük: Isten veled! Nyugodj békében!

BOROS ISTVÁN belényesújlaki lelkipásztor

(Elhangzott március 6-án, a várasfenesi református templomban tartott temetési istentiszteleten. Máthé Lászlóra emlékezik jegyzetünk, a lap 7. oldalán.)

ADY TITOKZATOS...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

felében épült (egy ideig Ilosva filiája volt, később önállósult). Az 1777-es nagy tűzvészben leégett a fél faluval együtt, de már ugyanazon évben újat építettek, részben felhasználva a régi templom maradványait is. Berendezési tárgyai közül a legértékesebb, művelődéstörténeti szempontból a legizgalmasabb faragott kő szószéke és kazettás mennyezete. Miattuk emelkedik ki még a híresebbnél híresebb erdélyi és partiumi református templomok közül is! E templomban mutatható be talán legkézzelfoghatóbban a magyar népi műveltség két ágából – keresztény és szkíta-típusú – eredése (eredeztetése), majd egybeolvadása.

A 171 kazettából álló mennyezet alakos képei jobbra ószövetségi ihletésűek (Ádám és Éva, Noé bárkája, Ábrahám ígérete, Jákob lajtorjája stb.) vagy a népi vallásosság köréből valók (pl. a szerencse asszonya, a jó és a rossz szerencsekereke), de megjelenik közöttük a református templomok ismert jelképe, a fiókáit önnön vérével tápláló pelikán vagy az újjáéledő Főnix is (gondoljunk csak a tűzvész után újjáépülő Lompértra!). Állat- (páva, daru, strucc, szamár, krokodil) és növényábrázolások sokaságában gyönyörködhetünk! Ezek közül több is a szkíta típusú, más megfogalmazásban az íjlesztítő népek asztrálmítoszi örökségére (a Zodiákusra) utal – ilyen pl. a „kétfejű sas”, ami mindig a Kos havának jele, az önmaga farkába harapó sárkánykígyó (Bak), a Halak, az Oroszlán, a Ló (Európában a Nyilas), s újra idézhető itt is Noé bárkája, vagy a Pelikán, mint egy-egy hónap emblematikus megjelenítői. Teljesen lenyűgözik a szemlélőt a kőszószek színes sárkányfejes faragványai! Ezekhez megszólalásig hasonlót láthattunk legutóbb a Budapesten, majd Debrecenben bemutatott szkíta aranykincsek között...

S ami számomra az egyik legnagyobb reveláció: a bibliai Jónás-téma többszöri megjelenítése. Jónás és a cethal majd minden kazettás mennyezetű templomban szerepel, de itt háromszor is! Egyiken Jónás még alszik a bárka mélyén, miközben kinn tombol a vihar, másik kettőn, ahogyan azt megszoktuk, már a cethal szájában látható, két különböző (!) alakban megjelenítve. Innentől figyelmünket már egyre inkább maga a cethal köti le, mert az éppen szomszédos kazettán olyan képjel látható, mely a sztyeppe övezetben egészen az ural-altáji népekig vezet vissza bennünket: a Földgolyóbist (s hogy tévedés ne essék, ez oda is van írva) négy cethal tartja a hátán! A Bibliában ennek nincs nyoma, viszont a szakirodalom szerint az ural-altáji népek hiedelmeiben teljesen közismert. Lükó Gábor így ír róla *A magyar lélek formái* című könyvében: „Az öregek tudomása szerint a föld víz tetején úszik, s cethalak tartják a hátukon. Néhol úgy tudják, hogy csak egy cethal van

a föld alatt, másutt három, sőt négy cethalról is tudnak. A földrengést a cethalnak tulajdonítják. Ha elfárad a cethal és másik oldalára fordul, ettől reng a föld. A világnak akkor lesz vége, ha elpusztulnak a cethalak.” (Exodus, Bp. 1942., 58. o.)

Ady ezt az ősi halszimbólumot látta, láthatta oly gyakran a szilágylompéрти templomban, s ha újraolvassuk versét, most már minden világos lesz számunkra: „Óh Istenünk, borzasztó Cethal, / Sorsunk mi lesz: ezer világnak? / Roppant hátadon táncolunk mi, / Óh, ne mozogj, síkos a hátad. // Csúszós a hátad, mellyel tartod / Lelkünket és a mindenséget. / S én csak két rossz táncoló lábát / S reszkető szívet adok néked. // Sok félelmemet vedd el értük, / Melyek velőimbe befújnak. / Mutasd meg, hogy nem vagy keresztyén, / Nem vagy zsidó: rettentő Úr vagy.” (A nagy cethalhoz)

Ady a fenti fényképet rokonainak küldte: „Lompértra, az én másik hazám, az én szeretett rokonaimnak küldöm. Érmindszent 1914. jún. 2. Ady Endre.”

Az idén 235 éves kazettás mennyezet alkotója (Asztalos Budai Sámuel), a kő szószek faragója (Asztalos Budai András) és a költő Ady még otthonosan mozogtak e műveltségben, s anyanyelvi szinten beszéltek azt.

Mi, identitásunkban elbizonytalanodott – mert elbizonytalanított! – kései utódok legalább annyit tegyünk meg, hogy keressük fel néha, süllyedő Atlantiszunk minél több, még látható szirtjét, például a szilágylompéрти református templomot, hogy onnan nézve tisztábban lássuk múltunkat s jelenünket! (Polgárportál.hu)

(A szerző művelődéstörténetész, ny. főiskolai tanár.)

ADY ENDRE

A nagy cethalhoz

Óh, Istenünk, borzasztó Cethal,
Sorsunk mi lesz: ezer világnak?
Roppant hátadon táncolunk mi,
Óh, ne mozogj, síkos a hátad.

Csúszós a hátad, mellyel tartod
Lelkünket és a mindenséget
S én csak két rossz, táncoló lábát
S reszkető szívet adok néked.

Sok félelmemet vedd el értük,
Melyek velőimbe befújnak.
Mutasd meg, hogy nem vagy keresztyén,
Nem vagy zsidó: rettentő Úr vagy.

(...)

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

jelent meg az 52 énekben felcsendülő, énekelhető Káté. Valóban, hatalmas lelki könyvsiker, s népeket, nemzedékeket formáló irat lett a 450 éve Isten kegyelméből Heidelbergben útjára indított hitvallási irat, református szimbólumunk”.

Igazi sikertörténet – mondhatnánk! Nem kellett hozzá marketing, sem projekt menedzsment, mert mindenki terjesztette, hogy mindehova eljusson, és igazi irányt mutasson. Lelki hiányt kezdett pótolni, amiről néha úgy fogalmaztak: „testvéreinknek a kontinensen olyan drága lelki könyvük van, ami sok aranytömbnél is értékesebb”.

Valóban az! Hiszen régisége még értékesebbé teszi, de muszáj eltüntetni a több mint négy évszázad „porát”, mert nyelvezete, logikai felépítése, üzenete lassan érthetatlenné válik, főként amiatt is, hogy „a Felvidéken, Kárpátalján, Magyarországon, Erdélyben és a Délvidéken legalább három-, de néha 4-5-féle kátéfordítást használnak” (Juhász Tamás). Kár lenne, ha elvesztődne a lényeg! Ezért üdvözlendő a Generális Konvent törekvése, hogy „a magyar egyháztestek közösen próbáljanak meg egy 21. század elejének megfelelő magyar nyelvű szöveget előkészíteni. Ha létrejönne a megfelelő testületek által elfogadott egységes kátéfordítás, és ebben a szellemben nevelkednek majd újabb generációk, akkor valamit talán tettünk az egységes lelkiesség megőrzéséért a magyar nyelvű református egyházcsaládban” (Márkus Mihály).

Mi ennek az ára? Egy rövidebb, egyszerűbb, modernebb, logikusabb és 21. századi, új káté. Am mindenki elfogadhatja, hogy „olyan vadul nem lehet nekimenni egy ilyen leegyszerűsítésnek, mert azzal, hogy egyszerűsödik a mondat, néha nem a lényegig hatolunk, hanem éppen a lényegyet veszítjük el” (Fekete Károly).

Az igazi törekvés pedig az lenne: a református hitet egységesen tanítani a fiataloknak és a gyülekezeteknek. Lehet ezt? Igen! Azzal a térképpel, amit a nagy kiránduláshoz kaptunk, s melyet biztos akarattal és Istenbe vetett örök bizalommal lehet és kell olvasni a biztos célba jutásért.

KISKÖRI PRESBITERKÉPZÉS NAGYSZÁNTÓN ÉS TAMÁSIBAN

A gyülekezet jövőképe

Nagyszántón, a helyiek mellett Kisszántó, Bors és Biharszentjános gyülekezeteiből vettek részt a presbiterképzőn (A szerző felvétele)

A gyülekezetépítés témájával foglalkozó presbiterképző előadássorozat immár harmadik alkalomhoz érkezett a határmenti és a Berettyó-menti kistérségekben. Március 2-án, Nagyszántón **Mózes Áron**, a Debrecen-Nagyerdei Református Egyházközség presbitere, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem előadója tartott előadást négy gyülekezet presbitereinek és lelkipásztorainak részvételével.

A mintegy negyvenöt résztvevő Nagyszántó, Kisszántó, Bors és Biharszentjános gyülekezeteit képviselte. Az együttlétté Mózes Áron áhitatával kezdődött, majd házigazdaként **Szatmári-Gergely Elemér** lelkipásztor köszöntötte a jelenlévőket.

Paptamásiban öt gyülekezet: Paptamási, Bihar, Nyüved, Pelbárhida és Kügypuszta presbiterei hallgatták az érdekes előadást, közel hatvan résztvevővel. Ezt megelőzően **Bereczki András** helyi lelkipásztor tartott áhitatot.

Az előadó példa gyanánt egy magyarországi gyülekezetet mutatott be, kiemelve, hogyan sikerült megvalósítani a gyülekezet Missziói Bizottsága által kitzűzött célokat; három alapelv betartásával: Mi a cél? Mit tegyünk? Hogyan tegyünk? Elsőként egy kérdőíves felmérést végeztek a gyülekezetben, mert fontosnak tartották kikérni azok véleményét, akik vasárnapról-vasárnapra járnak a templomba, de azokat sem hagyták ki, akik alkalmanként vesznek részt az istentiszteleteken. Figyelembe vették a résztvevők korát, nemét, a gyülekezet erősségét és gyengeségét, a pozitívumokat és negatívumokat egyaránt. Az így összegyűlt adatokból összeállították a gyülekezet építésére vonatkozó fontosabb célokat.

Mint kiemelte: a cél elérése érdekében fontos a gyülekezet tájékoztatása a Presbiterium munkájáról, a gyülekezet küldetésé-

nek és jövőképeinek megfogalmazása. Mindezt az adott település adottságainak megfelelően alkalmazva.

Az egyházközség küldetése kell legyen, hogy felébressze az emberekben az igényt arra nézve, hogy élő kapcsolatuk legyen Istennel és a közösséggel. A gyülekezet jövőképe mindenek előtt az legyen, hogy egy megújuló és kiteljesedő, hitében megerősödő, imádkozó, családi és tehervállaló gyülekezetté váljon, amely az egységet eredményesen építi tagjai között. Arra kell törekedni, hogy a gyülekezet tagjai úgy szolgáljanak, hogy ne csak kapni, de adni is akarjanak; hirdetni az evangéliumot lakókörnyezetük irányában.

Mindkét helyszínen szeretetvendégséggel zárult az alkalom, melynek költségeihez a Studium Academicum Alapítvány is hozzájárult.

A paptamási gyülekezet presbiterei és lelkipásztora minden résztvevőnek egy-egy díszoklevelet és a Harangszó egy-egy példányát adományozták. A tudósító, a lap külmunkatársaként arra biztatott minden presbitert, hogy tevékenyen vegyenek részt a gyülekezeti iratmisszióban, legyenek a lap hűséges olvasói, kövessék a lap Presbiterképzés rovatát.

Alulírott, a Bihari Egyházmegye Presbiteri Szövetségének jegyzőjeként és a Királyhágómelléki PSZ ügyvezető elnökeként, a presbiterképzések és a presbiteri bibliaórák fontosságáról is szólt. Kiemelte, hogy a Bihari Egyházmegyében szinte minden gyülekezetben rendszeresen megtartják ezeket alkalmakat, abból a kiindulásból, hogy a jól képzett presbiter igazi szolgatársa a lelkipásztornak, akivel könnyebb a gyülekezeti munka.

Az igazi presbiter

A presbiter görög szó. Jelentése öreg, vén, vagyis tudományokban, komolyságban, tiszta erkölcsben, irányításra alkalmas embert jelent.

A presbiter fogalmával találkozunk Mózes IV. könyvében a 11,16-17 versekben, ahol ezt olvassuk: „Monda azért az Úr Mózesnek: Gyűjts egybe nékem hetven férfiút Izrael vénei közül, akikről tudod, hogy vénei a népnek és annak előljárói, és vidd őket a gyülekezet sátorához, és álljanak ott veled. Akkor alászállok és szólok ott veled és elszakasztok abból a lélekből, amely te benned van, és teszem ő beléjük, hogy viseljék te veled a népnek terhét, és ne viselj te magad.”

Mózesre nagy feladatot bízott az Úr. Őt hívta el arra, hogy Egyiptom rabságából az ígért földjére vezesse népét. Az erkölcsiben megromlott népből új életre alkalmas nemzedéket kellett nevelnie, amely Isten megtartó kegyelmének bizonyosságtevője lehet a világban. Mózes azonban érezte, hogy egy ember nem lehet képes ilyen nagy feladatot betöltésére és feltört belőle a panasz: „Nem viselhetem én magam mind az egész népet, mert erőm felett van.” Ezért kap Mózes segítséget, munkatársakat, hetven fiút Izrael vénei közül, akik előljárói is a népnek.

Még a régi időkben, a királyok korában, a vénekből kerültek ki a királyok tanácsadói, ők a népjogok őrei. A papság szomorú idejében a vénekre szállott a nép vallási és polgári vezetése.

Az apostolok idejében, a gyülekezetek élére ők is véneket, azaz tapasztalt előljárókat, presbitereket állítottak, akik irányították a gyülekezet életét. A presbiterek órként álltak a gyülekezetekben, felvigyáztak az istentisztelet rendjére, a szeretetvendégségre, az Ige magyarázóira.

Mi a kötelessége ma a presbitereknek? Péter apostol mintha kőbe vésné a presbiterek kötelességét: Legeltessétek az Istennek közöttetek lévő nyáját, járjatok a nép előtt istenfélelemben, jó példával. Ti vagytok a hegyen épült város, sok szem néz reátok. Ti vagytok az asztalra helyezett lámpás, sokan tőletek várják a világosságot. Ti vagytok a föld savai, vigyázzatok, ha a só megizetlenül, mivel sóznak?

A presbiter élete legyen tükör a gyülekezet előtt. Mutassanak példát a templombajárással, vigyázzanak, nehogy befurakodjanak a gyülekezet életébe a tévtanokat hirdető szekták.

Isten Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon másoknak, és adja életét váltságul sokakért. Nekünk is így kell, testvéri szeretettel szolgálni a testvéreink javára.

Abban a gyülekezetben lesznek jó rendben a dolgok, ahol a lelkész mellett ilyen szeretetben gazdag, hűségesen őrt álló presbiterek munkálkodnak az Isten dicsőségére és anyaszentegyházunk megtartására.

TOLLVONÁS

Laci bácsi nevető szemei

Vannak emberek, akik úgy tudnak belépni egy-egy helyzetbe, szituációba, hogy minden átmenet nélkül, rögtön derűt és mosolyt varázsolnak az arcokra. Követhetetlen gyorsasággal a szívekbe lopják magukat, szeretetre méltó nyíltsággal, mindig „nevető szemekkel”.*

Újonc segédlelkészként hittanórát tartottam a belényesi gyülekezeti házban. Egy idős férfi kopogott be. Unokáját hozta. „Te vagy az új segédlelkész?” – nézett rám mindig mosolyra álló tekintetével. „Az vagyok” – válaszoltam. „Én meg az ócska” – biccentett, hamiskás mosollyal az öregúr. Máthé Laci bácsi, mert ő volt az, évekkal később is jókedvűen mesélte ezt a jelenetet, mint valami csínytevést.

A benne lakozó gyermeki lélek tette finom iróniával élő tréfamesterré, Istenbe szorosan kapaszkodó igehirdetővé, család-szerető férjé, apává, nagyapává, gyülekezetét féltő, óvó gondos pásztorrá.

Több kötetnyi anekdota rejtegett a fejében. Sokszor biztattam: írja le vagy diktálja le, tegyük közkinccsé ezeket a bájos iróniával, jellegzetes máthelacibácsis stílusban előadott történeteket, az egyháztörténelem humoros oldalát. Már nem kerülhetett rá sor.

Értett az emberek nyelvén, a gyermekek itták a szavait. Fiatalokat megszégyenítő kitartással, frissességgel és megújulással hirdette az Igét. Ez élteti – mondogattuk a betegségét türelemmel viselő idős lelképásztorra, akinek az Ige hirdetett üzenete élelték ereje, erőforrása volt.

Az elmúlt években a március idusára időzített belényesi szavalóversenyeken találkoztunk. Mindent tudott a Belényesimedencéről, gyülekezeteiről. Irodalmi tudás és stílus jellemezte. Magával ragadta hallgatóságát.

Valami titokzatos isteni erőforrásból táplálkozott kiapadhatatlan – szemeiben lakozó – jókedve, türelme és szeretete. Ami a tüskék hordozására is elégséges volt. Mindannyiunknak, akik ismertük őt, hagyott hátra valamit. Mindannyian szellemi, lelki örökösei vagyunk. Bárcsak megragadnánk, megélnénk ebből, akár csak egy csipetnyit is életünkben és szolgálatunkban.

„Viszontlátásra a földnek porában, / Viszontlátásra az égi sugárban. / Viszontlátásra a hold udvarán, / Vagy a Tejút valamely csillagán – / »Vidám viszontlátásra« mégis, mégis!” (Reményik Sándor: Viszontlátásra)

* idézet Csűrty Istvántól.

F. T.

GONDOLAT-JEL

Talpraállás

Aki nem tud elesni, az nem tudja megtapasztalni a felemelkedés nagyszerűségét sem. Mennyire kisszerű sokszor az emberi gondolkodás! Az elesésben, kudarcban mindig valami végleteset, valami visszafordíthatatlanul reménytelen lát, pedig az elesés kitűnő alkalom arra, hogy megtapasztalja az ember a felemelkedés tiszta érzését. Mert felemeltetni jó, megtisztítja a szívet és a gondolatokat. De csak akkor, ha más emel fel. A másik ember segítő kezének szorítása nem csak felemel, de erőt is ad az állva maradásra. Barátságot, figyelmet és értéket ad a másiknak. Bár az ember fél tőle, a felemelő kéz soha nem csap be és nem aláz meg. Megalázni az elesett embert jobban lehet, mint a felemeltet. Ezért aztán aki utánad hajol és felemel, abban megbízhat, számíthatsz rá. Aki viszont saját erejéből akar felállni, annak talpra állása mindig keserű és csalódott. Csalódott azért, mert senki nem volt, aki felemelje, keserű pedig azért, mert talpra állt ugyan, de felemelkedése nélkülözötte a vigasztalást.

Hízogó szó

A hízelgés egyszerre nevetséges és ártalmas. Nevetséges azért, mert minden hízelgés üres és hazug, és még akinek mondják, még az is tudja, hogy a hízelgésnek célja van, mégis örömmel sütkérezik benne. Akinek hízelegnek, azt meg akarják fogni, és mivel a hízelkedést örömmel fogadó ember általában roppantul szereti önmagát, a hízelgés rendszerint eléri a célját. Az önbecsapásnál pedig nevetségesebb dolog nincs. Ártalmasnak pedig azért ártalmas, mert a hízelgő nem csupán hazudik, hanem meg is erősíti a másikat rossz tulajdonságaiban. Miért is kellene megváltoznia annak, akinek hízelegnek? A hízelgés leghatásosabb módja pedig az utánzás. Nincs is nagyobb elismerés annál, mint amikor valakit utánoznak. A hízelgő pedig a másikban rendszerint a rossz, vagy legalábbis vitatható magatartást és cselekedeteket szereti dicsérni és utánozni. Ezzel ugyanis megerősíti a másikat döntéseiben és magatartásában. A hízelgő rendkívüli módon tud alkalmazkodni a másikhoz: a másik nevében cselekszik.

VISKY ISTVÁN

* „JÖVEVÉNY VOLTAM ÉS BEFOGADTATOK”. NŐI VILÁGIMANAP – 2013. A világimanap a legrégebb és legismertebb ökumenikus mozgalom, melyet mint minden évben, idén is március első péntekén tartottunk meg gyülekezetünkben is, az Arad-Mosóczi-telepi Egyházközségben.

Ebben az évben a francia nők hívtak minket közös istentiszteletre. Az igei liturgiát a francia világimanap-bizottság állította össze: „Jövevény voltam és befogadtatok” címen. Az istentisztelet első részében Nagy Anna „Franciország képekben” című összeállítását tekintettük meg. A franciák számára Párizs franciább Franciországnál. Szerintük: „Párizsinnak lenni azt jelenti, hogy két-szeresen francia vagy”. Az ipar és a mezőgazdaság harmonikus fejlődése magas életszínvonalat biztosít. Ennek ellenére, főleg a bevándorolt nők körében nagy a munkanélküliség, szegénység és erőszak. Sok a kiszolgáltatott nő, a gyermekét egyedül nevelő fiatal anya.

Az istentiszteleten Deák Bálint lelképásztor szolgált a Mt 25,35 alapján. Isten előtt minden ember egyforma. Nincs különbség gazdag és szegény, tanult és tanulatlan, színes bőrű és fehér között. Egyetlen olyan realitás van, ami szerint egy közös nevezőre lehet hozni minden embert: ez a bűn realitása. De Isten büntető ítéletét Valaki máson hajtja végre. Ez történt a Golgotán.

Ezután biznyságtételeket hallhattunk, a gyülekezet közösen énekelt. Többen imákat olvastak fel, amelyeket a francia nők szerkesztettek. Élmény volt hallgatni a gyülekezet közös énekkarát, a szép szavakat. A világimanap szeretetvendégséggel zárult.

Köszönetet mondanunk Józsa Klára tiszteletes asszonynak a szívélyes vendégszeretetéért, s nem utolsósorban Kapostyák Veronika nőszövetségi elnöknek, Nagy Csilla és Nagy Anna testvéreinknek.

Az ideai imanap perselyes adományait a Román Imanap Bizottság a válságos helyzetben lévő francia nők támogatására fordítja.

KOMÁDI SÁNDOR és TIMIS ERZSÉBET

Az ideai világimanap plakátja

✿ **ROKONLÉLEK AVAGY LÉTEZIK-E A NAGY Ő? IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ BIHARSZENTJÁNOSON.** Sikeres Keresztyén Ifjúsági Találkozó színhelye volt a biharszentjánosi kultúrotthon március 2-án. A rendezvény témája és címe „Rokonlélek avagy létezik-e a nagy ő?”, szervezői és támogatói pedig a biharszentjánosi és kisszántói református egyházak, az angol First Ballymena Presbyterian Church és Bors község önkormányzata volt. A 14 órára hirdetett előadásra

Zabán Bálint Károly közvetlen stílusban szólította meg a résztvevőket

180-an érkeztek szerte a megyéből, sőt még Magyarországról is ellátogattak hozzánk.

Közös énekléssel indult a délután **Köteles László** nagyszalonlantai segédlelkész és felesége, **Andrea** irányításával. A témához illő dalok mindenkit megérintettek és kellemes légkört teremtettek. Majd **Zabán Bálint Károly** kisszántói lelkész néhány szellemes, elgondolkodtató játékkal indított. Ezt követően előadásában arról beszélt a tiszteletes, hogy az ember hajlamos Istenet okolni a szerencsétlenségéért, azért, ha valami nem úgy sikerül, ahogy azt szeretnénk, és sokszor nem vesszük észre a nekünk szánt jeleket. Ezek a figyelmetlenségek eltérítenek bennünket a helyes útról. De nem csak a szemünk van sokszor zárva, hanem a fülünk is, hiszen angol zeneszámokat hallgatunk és éneklünk, anélkül, hogy értenénk, miről is szólnak. Ezzel pedig az a baj, hogy megmérgezzük a lelkünket, és talán torzképet mutatunk magunkról a világnak.

Beszélt arról is, hogy a rokonlélek kifejezés honnan is ered. A görög filozófus Platón elmélete szerint, kezdetben három faj létezett: férfi, nő és androgün, aki mindkét nem tulajdonságait magában hordta. Ezek olyan erősek voltak, hogy isteni hatalomra akartak törni, ezzel pedig magukra haragították Zeust, aki büntetésül ketté vágta őket, hogy arra kárhóztassanak, hogy egész életükben másik felüket, rokonlelkü-

ket keressék. De az egy, igaz Isten, nem így teremtett bennünket, ő a férfinak társat adott, mert nem jó az embernek egyedül, és ahhoz, hogy megtaláljuk ezt a társat, előbb Istenet kell keressük és megtaláljuk. Ha megfelelőképpen tudunk imádkozni, kérni és várni, akkor olyan társat ad, akiben egyszerre jelen lesz az erős támasz, a barát és a szerető lángja, s ha ez mind megvan, akkor a lángból tűz lesz, és ennél a tűznél valóban melegedni tudunk majd.

Az előadás után kiscsoportos beszélgetések alakultak ki, ahol a látottakat, hallottakat megbeszélték, majd néhány szóban minden csoport elmondhatta saját következtetését. Vacsora után a református templomba vonultak át a fiatalok, ahol **Pintér Béla** debreceni énekes előadásán vehettek részt. Szívhez szóló énekeket sokan vele énekeltek és együtt áldották a Teremtőt.

CSIGER (MÁTÉ) KRISZTINA

✿ **BÚCSÚ LAKATOS JÁNOSTÓL.** Négy szál fehér rózsza követte koporsóját az énekkari tagok részéről, Lakatos János testvérünk, barátunk búcsúztatóján – február 25-én. Elment a mindig kedves, figyelmes mérnök úr, a jókedvű adakozó, presbiter testvérünk. Hiányozni fog gyülekezetünk-ből, a vasárnapi istentiszteletekről. Nem feledkezett meg a Nőszövetség tagjairól sem. Ha kertjében éppen fűszernövények, virágok nyíltak, ő csokorba kötve hozta és boldogan, de szerényen adta át, szíve minden melegével. Sajnos betegségem miatt nem tudtam utolsó útjára kísérni, de gondolatban, egy szál égő gyertya mellett, elénekeltem: Isten velünk, viszontlátásra! Nyugodjon békében, kedves jó barátunk.

SZÉLL KATALIN

✿ **EGYÉVES A HAJDÚNÁNÁSIÁK KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI VASÁRNAPI ISKOLÁJA.** Egy éve vette kezdetét több királyhágómelléki gyülekezetben, így a nagyváradi-össiben is az a havi rendszerességgel sorra kerülő gyermekfoglalkozás, amelyet Hajdúnánásról érkező vendégpedagógusok tartanak az eklézsia gyermekeinek és ifjainak. A rendkívül kreatív és színvonalas foglalkozások egyszerű kiegészítő tudásanyagban részesítik a gyülekezet hittanosaikat és kátésait, valamint kiindulópontként szolgál köztük azoknak, akik kényszerű módon nem anyanyelvi oktatásban részesülnek.

Anyországi vendégeink legutóbb március 2-án, szombat délelőtt a honfoglalásról és nemzeti ünnepünk: március tizenötödike jelentőségéről tartottak élménydús foglalkozást, mintegy 25 gyermek és ifjú számára.

F. T.

✿ **IMAHÉT BIHARFÉLEGYHÁZÁN.** Úton, akadályokon át – e téma alapján hangzott az igemagyarázat március 8-án, Biharfélegyházán **Miklós Csaba Péter** hegyközsztári vendéglelképásztor részéről. Isten megalázza a bűszkét és felmagasztalja az alázatosakat – hangzott el Jézus és a kánaáni asszony találkozásáról. Az igemagyarázatot követően a biharfélegyházai gyerekek zenés-versed előadását hallgathattuk meg **Szabó Ella** tiszteletes asszony, tanítónő irányításával; elektromos orgonán **Györki Adina** tanítónő kísérte őket. A gyerekkórusnak tizenhat tagja van, minden héten a helyi Teleházban próbálnak, és semmiért sem hagynának ki egy próbát sem.

A Hegyközsztárból érkezett igehirdető és az őt elkísérő vendégek bemutatkozását követően a helyi gyerekek egy-egy könyvjelzővel kedveskedtek az imahét résztvevőinek.

TÓTH ZSIGMOND

✿ **KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.** Immár hagyományosan a Nagybánya-Újvárosi Egyházközség Nőszövetsége minden év húsvétja előtt, „a lélek csendjének” időszakában adománnyal látja el a nagyváradi Lorántffy Református Egyházi Központ szociális könyvhátát. A törődés, az együttérzés azokkal, akiknek ez a szívét-lelkét felvidítja, elindítja bennünk is a hála kifejezését. Tudjuk, hogy mekkora áldozat számotokra is a jót tevés, ám hisszük, hogy az Úr Isten megáld ezért titeket erővel, egészséggel és sok jóleső érzéssel. Köszönetünket és nagyrabecsülésünket fejezzük ki ezúttal a Nőszövetség minden egyes tagjának, az egész gyülekezetnek, a Presbiteriumnak, valamint Tasnádi András Zsolt lelképásztornak és Orbán István Dániel segédlelkésznek. Adományukért legyen áldott az Úr!

TÖRÖK SÁNDOR, a LEK igazgatója

IDÉZŐJEL

Miért jelentjük fel a másikat? Mert a rend és az igazság lelkesen-lelketlen hívei vagyunk, vagy egyszerűen „csak” azért, mert zavar a másik, és meg akarjuk semmisíteni? (...) Milyen lélek van a feljelentőben? Ennek a kérdésnek a megválaszolását rábízom az olvasóra. Ki védi a feljelentettet? Őket mindig az Úr védi, mert Ő mindig a kitalasztottak oldalán áll. Éhezőket elégit meg; hatalmasokat, gőgösöket szór szét (Lk 1,46-56). Ez nem azt jelenti, hogy igazat is ad nekik! Aki ilyen távlatokkal rendelkezik, annak nincs szüksége arra, hogy feljelentse a másikat, inkább arra van indíttatása, hogy a gonoszt jóval győzze meg (Róm 12,21).

STEINBACH JÓZSEF

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Főszerkesztő: Fábrián Tibor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Oroszi Kálmán. Külmunkatársak: Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Lőrincz Lóránd-Péter, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. Szerkesztőségi elérhetőségek: Harangszó szerkesztősége, 410001, Oradea (Nagyváradi), Moscovici (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0259-416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.harangszo.blogspot.com. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza. A beérkező írásokat szükség szerint rövidítjük. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám nyomdájában. Felölös vezetö: Wagner Erik.